

PARATHËNIE

Kriza Lindore e viteve 1875-1878 përbën një nga periudhat më të rëndësishme në historinë politike të Ballkanit. Zhvillimet e kësaj periudhe, të shoqëruara me dobësimin e Perandorisë Osmane, rivalitetet ndërmjet Fuqive të Mëdha dhe aspiratat territoriale të shteteve fqinje ballkanike, krijuan rrethana të reja politike që ndikuan drejtpërdrejt në fatin e shqiptarëve dhe të trojeve të tyre.

Traktati i Shën Stefanit dhe vendimet e Kongresit të Berlinit shënuan një pikë kthese në historinë shqiptare, duke nxjerrë në pah rrezikun e copëtimit të territoreve shqiptare dhe nevojën për organizim politik e kombëtar. Në këtë kontekst historik u forcua vetëdija për mbrojtjen e tërësisë territoriale dhe të drejtave kombëtare, duke kulmuar me krijimin e Lidhjes Shqiptare të Prizrenit.

Ky botim përmbledh studimet e paraqitura në Konferencën shkencore: “Kriza Lindore 1875-1878 dhe Shqiptarët”, e organizuar nga Instituti i Historisë “Ali Hadri” në bashkëpunim me Institutin e Historisë pranë Akademisë së Shkencave të Republikës së Shqipërisë. Punimet e përfshira trajtojnë aspekte të ndryshme të kësaj periudhe, duke analizuar rolin e diplomacisë britanike, franceze, austro-hungareze dhe gjermane në zhvillimet e Krizës Lindore, bashkëpunimin dhe rivalitetet ndërmjet shteteve ballkanike, pasojat e Luftës Ruso-Osmane dhe rikonfigurimin gjeopolitik të Ballkanit. Gjithashtu, studimet shqyrtojnë pozicionin e trojeve shqiptare ndërmjet interesave osmane dhe evropiane, perceptimin e shqiptarëve nga Fuqitë e Mëdha, zhvillimin e çështjes shqiptare në arenën ndërkombëtare, pasojat e krizës në lëvizjet politike dhe kryengritjet shqiptare, si dhe rrethanat socio-ekonomike që paraprinë formimin e Lidhjes Shqiptare të Prizrenit. Në këtë mënyrë, botimi ofron një pasqyrë të gjerë të proceseve diplomatike, politike, ushtarake dhe shoqërore që ndikuan në fatin e shqiptarëve gjatë dhe pas Krizës Lindore.

Kontributet e studiuesve pjesëmarrës sjellin qasje të reja kërkimore dhe interpretime të mbështetura në burime arkivore, dokumente

diplomatike dhe literaturë bashkëkohore, duke pasuruar historiografinë shqiptare dhe duke ndihmuar në kuptimin më të plotë të proceseve historike që ndikuan në formësimin e çështjes kombëtare shqiptare në fund të shekullit XIX. Shpresojmë që ky botim të shërbejë si një referencë e vlefshme për studiuesit, studentët dhe të gjithë të interesuarit për historinë e shqiptarëve dhe të Ballkanit, duke kontribuar në zgjerimin e njohurive shkencore mbi një periudhë me rëndësi të veçantë për historinë tonë kombëtare.

Prof. dr. Teuta SHALA-PELI